

Posudek oponenta habilitačního spisu Mgr. Jana Blümla, Ph.D.

Název práce: *Bohuslav Ondráček a česká pop music: Portrét skladatele v kontextu dějin české populární hudby druhé poloviny 20. století.* Praha: Togga, 2025. 425 s.

Jan Blüml předkládá objemnou práci publikovanou tiskem v nakladatelství Togga, které vydalo už dlouhou řadu kvalitních publikací z oblasti hudební historie a teorie. Tento způsob podání habilitačního spisu je optimální, neboť text je dokonale připraven a dvojmo recenzován. Není nutné se tedy soustředit na formální či jazykové chyby, které by měly být tímto procesem vyloučeny.

Prvním sympatickým rysem celého pojednání je jistá skromnost autora. Kniha totiž zdánlivě slibuje méně, než ve skutečnosti poskytuje. Ústřední postavou je zde sice Bohuslav Ondráček, který byl v nejlepší slova smyslu „šedou eminencí“ československé pop music, ovšem ve skutečnosti na pozadí jeho života autor odvypráví podstatnou část dějin českého popu 2. poloviny 20. století.

Když provedu malou odbočku, zde bych možná ještě pečlivěji zvažoval, za jakých podmínek je možné hovořit výhradně a izolovaně o „české pop music“, když v textu figurují také slovenské instituce (např. Bratislavská lyra), slovenští představitelé (např. Dežo Ursiny, Farkašovci, Prúdy ad.) a vše se odehrává v politických podmínkách Československa jako společného státu. Navíc se česká populární hudba vyvíjela v podmínkách čilé mezinárodní komunikace a obchodu (a to od USA až po Japonsko), čemuž se autor také velmi zajímavě věnuje, včetně překladů a adaptací písní z a do češtiny.

Bohuslav Ondráček (1932-1998) byl jedním z nejúspěšnějších skladatelů české populární hudby, aranžér, organizátor a demiurg, který doslova „stvořil“ řadu předních postav českého popu, jako byli např. členové Golden Kids. Autor sleduje jeho přechod z malých divadel do Prahy, jeho postupné pronikání do oficiálních institucí typu Svazu československých skladatelů, vytváření vazeb na nahrávací a vysílací průmysl až po mezinárodní úspěchy jeho skladeb a svěřenců. Neméně zajímavé jsou popisy dalších procesů, například přerod české scény populární hudby od swingu k rocku či podrobnosti k nástupu cenzury s počínající normalizací v roce 1969. Dále se zabývá

etablováním českých hudebních časopisů zaměřených na pop music, které byly spojeny s růstem velkých jmen hudební kritiky popu, jako byl například Lubomír Dorůžka nebo Jiří Černý. Autor zde také naznačuje určité konfrontace, ke kterým docházelo mezi kritiky a autory při vytváření veřejného obrazu české pop music. Po celou dobu se mu ovšem výborně daří udržet Ondráčka jako hlavní osu výkladu.

Základní metodou práce je de facto popis sociálních dějin české populární hudby založený na analýze a zpracování heuristických zdrojů. Autor sleduje konkrétní postavy, skupiny, instituce, jednotlivé festivaly či časopisy a interakce mezi nimi. Zabývá se mediálně reflektovanými dějinami hudby, čerpá často z hudebních i nehudebních časopisů či deníků jako Tempo, Melodie, Mladý svět ad., své bádání doplňuje výzkumem v paměťových institucích (ČMH, NA, SNA, OSA, archivy ČT a ČRo a menších divadel) a konzultuje také hudební lexika a odborné přehledové práce. Nevyhýbá se ani orálním zdrojům, rozhovorům a dalším sdělením dobových aktérů.

Je škoda, že bibliografie je uvedena pouze selektivně, nikoliv kompletně.

V závěru publikace je připojen kompletní soupis písní B. Ondráčka. Kniha je také opatřena obrazovými přílohami (zejména fotografiemi, plakáty a občasnými grafy). Nechybí samozřejmě ani rejstřík.

Na závěr je nutno uvést, že kniha se výborně čte, je průběžně opatřena poznámkovým aparátem a rozhodně nezklame ani laického, ani odborného čtenáře. Pokud dlouhodoběji sledujeme publikační činnost Jana Blümla, nelze než konstatovat, že se jedná o odborníka s trvale hlubokým zaujetím pro oblast nejen české populární hudby, jehož přednostmi jsou jak smysl pro detailní výzkum, tak schopnost syntézy získaných poznatků.

Otázka k rozpravě:

Před delším časem jsem s kolegou z jiného oboru vedl debatu o tom, nakolik se v československé normalizační popmusic dbalo o ochranu duševního vlastnictví při překladech a uvádění cizích písní českými interprety. Mohl bych autora práce požádat o vyjádření k tomuto problému?

Na základě výše uvedených skutečností **doporučuji habilitační práci výše jmenovaného k obhajobě a následné udělení titulu docent.**